

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet

Kopia: m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

Stockholm 2022-02-04

Remissvar avseende:

**En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter
(diariern M2021/02118)**

Riksförbundet Bostadsrätternas Sverige ekonomisk förening, nedan Bostadsrätternas, är en intresse- och serviceorganisation för bostadsrättsföreningar med cirka 9 000 bostadsrättsföreningar som medlemmar i hela Sverige med sammanlagt cirka 350 000 hushåll. Bostadsrätternas har beretts tillfälle att lämna yttrande över rubricerat förslag och får framföra följande.

Inledning

I grunden är det positivt med en fastighetsnära förpackningsinsamling. Att underlätta för hushållen gör att insamlingsgraden ökar vilket bidrar till den cirkulära ekonomin. Därför välkomnar vi promemorians ansats om detta. Dock ser Bostadsrätternas ett antal problem med förslaget. Det kommer att omfatta samtliga bostadsrättsföreningar, även där det saknas plats för en förpackningsinsamling. Bostadsrättsföreningar kommer att drabbas ökade kostnader, dels i samband med införandet av fastighetsnära förpackningsinsamling, dels en löpande kostnad. Hushållen riskerar därtill att få betala dubbelt med en högre förpackningsavgift och för kostnader som är förenade med den fastighetsnära insamlingen.

Övervägande och förslag

9.6 Utformningen av den kommunala insamlingen

Fastighetsnära insamling kommer att ställa höga krav på bostadsrättsföreningar och andra fastighetsägare. En del fastigheter har ingen lämplig plats för ytterligare insamlingskärl, varken i byggnaden eller på tomtmarken. Andra har inte plats för fler kärl i befintliga utrymmen och samtliga kommer att behöva hitta lösningar för detta.

Promemorians förslag innebär att föreningar behöver tillhandahålla lösningar för insamling, vilket kan innebära ombyggnationer av föreningens hus eller mark. Bostadsrättsföreningar är demokratiska organisationer där medlemmar fattar beslut om väsentliga förändringar av fastigheten om inte annat bestämts i stadgarna. Ifall en bostadsrättslägenhet påverkas med anledning av om- eller tillbyggnad ska även berörd bostadsrättshavare ha gått med på ändringen. Om inte kan en föreningsstämma besluta med 2/3 majoritet samt att stämmobeslutet godkänns av Hyresnämnden. Beslutet i Hyresnämnden kan också överklagas till Svea hovrätt. Bestämmelserna kan exempelvis aktualiseras om ett sophus eller insamlingslösning ska byggas på föreningens mark i närheten av en lägenhet. Ledtiderna för beslut i bostadsrättsföreningar kan av dessa skäl vara långa, vilket kommunerna behöver ta hänsyn till om förslaget genomförs.

De krav på avfallsutrymmen som finns i plan- och bygglagen omfattar nybyggnation och ombyggnation men inte befintliga byggnader. I en dom från Kammarrätten i Stockholm (mål nr 4155-05) fastslås att en kommun inte i en avfallsföreskrift, med stöd av bemyndigandet i avfallsförordningen, kan meddela föreskrifter som går längre än gällande plan- och byggnadslagstiftning. Även i gällande detaljplaner kan det finnas hinder som omöjliggör tänkta ombyggnationer för insamlingen. Större hänsyn behöver tas till förutsättningarna i respektive kommun och fastigheterna i dessa när det handlar om krav på fastighetsnära insamling.

9.6.6 Information om utsortering och insamling

Vi tillstyrker förslaget om att kommunerna årligen ska ta fram information till hushållen om förpackningsinsamling. Vår erfarenhet är att bostadsrättsföreningar ofta saknar tillräcklig kunskap om de olika insamlingssystem som finns och vad som skulle passa den egna

föreningen bäst. Därför föreslår vi att kommunerna, utöver informationsansvaret till hushållen, även får i uppdrag att ta fram information till fastighetsägare och tillhandahålla rådgivning om hur en insamling kan ordnas utifrån olika fastigheters förutsättningar.

9.11 Finansering av kommunernas insamling och informationsansvar

Det är positivt att förpackningsproducenterna tar ansvaret för finansiering av insamlingen. Men en fastighetsnära insamling blir dyrare än dagens system och förpackningsproducenterna kommer att föra över de ökade kostnaderna på konsumenterna. Hushållen får även finansiera de ändringar som behöver göras i många fastigheter. Bostadsrättsföreningar förväntas tillhandahålla utrymme för insamlingen och betala för de kostnader som är förenat med en ombyggnation. Som tidigare nämnts skiljer sig förutsättningarna i bostadsrättsföreningar, där en del kommer att drabbas av höga ombyggnadskostnader för att kunna bli en del av den cirkulära ekonomin. Kärlen och insamlingen finansieras visserligen av producenterna men bostadsrättsföreningarna ansvarar ekonomiskt för rengöringen. Därmed kommer konsumenter att betala för delar av insamlingen i flera led. Vi menar att frågan om kostnadstäckningen behöver utredas ytterligare.

Regeringen har upphävt producentansvaret för returpapper. Vår uppfattning är att producentansvaret bör återinföras, även om det är kommunerna som sköter insamlingen.

Vid eventuella frågor om detta svar hänvisas till Kenny Fredman, samhällspolitisk chef, kenny.fredman@bostadsratterna.se.

Med vänlig hälsning

Ulrika Blomqvist

VD